

2020 m. rugpjūčio 28 d.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Pasiūlymai dėl migracijos procedūrų tobulinimo

Atsižvelgiant į įvykius Baltarusijoje Investuotojų forumas siūlo suteikti galimybę Baltarusijos IT kompanijoms perkelti veiklą į Lietuvą palengvintomis sąlygomis. Tai puiki galimybė ne tik ištiesti pagalbos ranką Baltarusijos IT talentams, bet ir įgyti konkurencinį pranašumą investicijų pritraukimo srityje tarp regiono kaimynų. Siūlome:

1. Sudaryti išskirtines sąlygas IT srities specialistams atvykti ir dirbti Lietuvos Respublikoje (t. y. nereikalauti šių specialistų kvalifikacijos dokumentų, jei šie specialistai turi bent 1 metų profesinę patirtį IT srityje; nereikalauti iš šių specialistų leidimų dirbti ar sprendimų dėl atitikties darbo rinkos poreikiams iš Užimtumo tarnybos ir pan.).

Komentaras kontekstui: Šiuo metu nemažai IT profesijų yra įtraukta į trūkstamų profesijų sąrašą, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija. Taigi, problemos nėra, jei IT specialistas turi aukštojo mokslo diplomą **ar** bent 5 metų profesinę patirtį (kuri atskirai turi būti pripažinta LRV nustatyta tvarka) **ir** jam mokamas bent 1,5 VDU darbo užmokestis, tuomet jis gali kreiptis tiesiogiai dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo.

Problemos kyla, kai užsienietis neturi aukštojo mokslo diplomo (kas IT sektoriuje, dažnai būna problema) arba 5 metų profesinės patirties arba darbdavys nemokės 1,5 VDU darbo užmokesčio, tuomet šiems užsieniečiams pirmiausiai reikės kreiptis dėl leidimo dirbti / sprendimo į Užimtumo tarnybą, o tik jau gavus šiuos leidimus / sprendimus galima kreiptis dėl nacionalinės vizos ar leidimo laikinai gyventi išdavimo. Tokiais atvejais procedūra būna ne itin operatyvi.

2. Atsisakyti reikalavimo aukštos kvalifikacijos darbuotojams, kuriems bus mokama tarp 1,5 ir 3 VDU ir kurių profesijos nepatenka į trūkstamų profesijų sąrašą, gauti atitinkamus sprendimus dėl atitikties darbo rinkos poreikiams iš Užimtumo tarnybos.

Komentaras kontekstui: Šiuo metu aukštos kvalifikacijos darbuotojai (t. y. turintys aukštojo mokslo diplomą ar bent 5 metų profesinę patirtį ir kuriems bus mokamas ne mažesnis kaip 1,5 VDU darbo užmokestis), kurie kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi (ES Mėlynosios kortelės) išdavimo, privalo gauti sprendimą iš Užimtumo tarnybos dėl jų aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujančio darbo atitikties LR darbo rinkos poreikius. Šio sprendimo nereikia tik jei: (a) užsieniečiui bus mokamas daugiau negu 3 VDU darbo užmokestis, (b) jei užsieniečio profesija yra įtraukta į trūkstamų profesijų sąrašą, (c) kai kreipiamasi dėl leidimo laikinai gyventi (ES Mėlynosios kortelės) atnaujinimo / pratęsimo.

3. Atsisakyti arba supaprastinti ne mažesnės kaip 5 m. profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai procedūrą.

Komentaras kontekstui: Šiuo metu aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie neturi aukštojo mokslo diplomo, bet turi 5 metų patirtį, turi vykdyti jų profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai procedūras. Tam yra reikalinga LRV įgaliotoms institucijoms teikti daugybę įrodymų (pvz., užsienyje anksčiau sudarytos darbo sutartys; užsienio valstybės darbdavių išduoti dokumentai apie užsieniečio įgytą profesinę patirtį pagrindžiančias kompetencijas, reikalingas aukštos profesinės kvalifikacijos darbui dirbti; užsienio valstybės institucijų išduoti dokumentai, iš kurių būtų galima nustatyti, kad su užsieniečiu sudarytą darbo sutartį sudaręs darbdavys buvo teisėtai įsisteigęs darbo sutarties su užsieniečiu galiojimo metu, taip pat nustatyti darbdavio už užsienietį mokėtus mokesčius nuo jo pajamų ir t. t.). Visa procedūra trunka bent jau 1 mėn., neįskaitant laiko, kol renkami dokumentai, atliekami jų legalizavimo veiksmai.

4. Sudaryti galimybę užsieniečiams teikti prašymus dėl leidimų laikinai gyventi išdavimo Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose (bent jau tose valstybėse, kurių piliečiams netaikomas bevizis režimas, pvz., Baltarusija, Rusija, Indija ir t. t.);

Komentaras kontekstui: Nuo 2019-09-01 visi užsieniečiai privalo prašymus dėl leidimų laikinai gyventi išdavimo teikti Migracijos departamentui Lietuvoje (t. y. šių prašymų nebepriima LR konsulinės įstaigos), išskyrus šiuos užsieniečius: (a) turinčius teisę atkurti LR pilietybę, (b) kurie yra lietuvių kilmės asmenys, (c) perkeliamus įmonės viduje. Taigi, toks reguliavimas apsunkina kreipimąsi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, ypačingai tų valstybių piliečiams, kuriems netaikomas bevizis režimas, nes jie iš pradžių privalo gauti (Šengeno) vizą, kad galėtų teisėtai atvykti į Lietuvą ir pateikti prašymą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo.

5. Sudaryti galimybę specialistų (ypatingai IT sektoriaus) šeimos nariams atvykti lankstesnėmis sąlygomis (pvz., netaikant 2 metų užsieniečio gyvenimo Lietuvoje laikotarpio reikalavimo arba šį reikalavimą sumažinti).

Komentaras kontekstui: Šiuo metu bendras principas yra toks, kad šeimos nariai gali kreiptis dėl leidimo gyventi išdavimo, jei užsienietis, kurio šeimos nariai atvyksta šeimos susijungimo tikslu, yra pragyvenęs Lietuvos Respublikoje pastaruosius 2 metus, turi ne mažiau kaip vienerius metus galiojantį leidimą laikinai gyventi ir turi pagrįstas perspektyvas įgyti teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje. Žinoma, egzistuoja tam tikros išimtys, kai užsieniečių šeimos nariai gali atvažiuoti iš karto (pvz., ES Mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai, įmonės viduje perkeliama užsieniečių šeimos nariai ir pan.).

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė